

T. Imets Béla: Muskátaszál s veres cserep (székely ballada).

Tipografia Kahán Nyomda, Gheorgheni-Gyergyószentmiklós, 1927.

Kötet leelőhelye: Tarisznyás Márton Múzeum, Gyergyószentmiklós.

(5. oldal)

Bocskor Balázs, Bocskor András nemes Csikszék volt alkirálybirájának isten tudja hányadizi unokája.

Rég volt. Immár a krónikák lapjáról is lekopott, amikor még az öreg ur komandérozgatott a Hargita tövében. Ijedtibe' Oltvize is vissza sirült a tusnádi homokos malomszegi dülőben.

Rég volt. A nagy darab buzaföldet s árvizjárta kaszálókat ezer parcellára tépte a sok szegénysorba került földéhes unoka Mitácsspatak s a Nádastó környékén, hol sűrű mogyoróbokrok s veresfenyők tövében testüditő kénes borviz bugyborékol a rég megcsorbult szádokfa-küpüben.

Bocskor Balázs, a szolgabíró! – Végleg hazajött forradalom után egy esztendőre a kécncses városból harmincöt életerős esztendejével. Sötétkék nagy szemével, melyben valami köd borongott, mint fűzsendítő tavaszi hajnalokon az Olt felett, a csigójásban.

(6. oldal)

Acélos izmaival, melyek ölelésétől új élet csattan földbe, fehérén nyiló leánytestekbe.

Az uton csak kertőn fogta Anti bácsi, valami távoli rokona s megkérdezte:

- Mi az, ecsém?! Ilyen hamar beléfáradtál a menykő nagy városba?
- Bele. Immán nem kellek. Nincs se törvény, se igazság, csak ugy találomra folyik a világ s az ember sorsa. Hát eljöttem, haza jöttem földet turni! újra élni! szép lányokat ölelgetni!
- Fékomadta! – lobbant szeme az öregnek, ámbár átaljában nem igen értette az efféle hitehagyott dolgot.
- Hátha nekidől az ember, mint a barom...

És Balázs úr beleült a nagyanyai részről örökölt vén zsidelyes kuriába, melynek mohos, esőrágta fedele ugy rásüppedt tapasztástól megvált bordás derekára, mint Küsmódi Galamb Pisti tök-fejére a nagyapó zsiros kapaja. Egész a nyakáig!

A zsalukáteres ablakokat is alig tudta vén Begéné nyitogatni a reátehenkedő eszterhéjtől, mikor annyi idő után ismét nagy takarítást rendezett ebben a dohos almáriomban. Valami vénasszonyvirágot is rakott az ablakokba: rezedát, verbénát, majorannát

(7. oldal)

veres korondi cserepekbe, amit Bors Anikótól csalt az urfi számára.

- Viritunk! – mosolygott Balázs úr.
- Igen biza! Immár csak egy asszony kell. Egyed megvagyon.

Motyogta a vén Begéné ráncos, vigyorgó, fogatlan ajaka között a deli sárgacsidmás urfinak, aki végignyujtózkodott a molyette szöszbelü diványon.

- Az, nyavaja! Bár nekem legyen mit enni.
- Megtermi az még a gyermekeknek valót is. Az a nádastói fájin, szép darab buzaföd, kezit csókolom.

Aztán, hogy kitavaszkodott s meleg párák szakadoztak a lengő, haragoszöld buzatáblák felett, kiköttette a régi galambbugos kaput is, mert a bubjával már a földre akart feküdni.

- Így még kiszolgálhat – gondolta. – Mert máskép egyszer csak a nyakamba szakad tekintetes nemes Élthes Tamás élete párjával.

És friss erőt érezve izmaiban, hangosan nevetett.

Langyos pásztás esők szakadoztak a májusi foszlós vattabélü felhőkből. Buzanövesztő, virágpattantó, báránybégető langyos eső a

(8. oldal)

televény földre. A zöld szárok felpattantak az Isten felé. Az állatok egymást szagolgatták. Orrlyukaik belerezdültek május életöszönös melegébe és nyeritettek. Nagy baromszemeikben végtelen mezők bársonya tükröződött, nyáluk csepegett, szájuk habzott az illatos füvek után. Derékba hajolt, széles csipőjü leányok izmos, fehér lábikrája villogott a burgonyaföldek zöldjéből. Frissen szakadt párolgó gyökeres martok oldalán vadvizek csorogtak. Mitács alatt s a homokot hordó hegyipatak mentén fűzfasipot duvasztottak a pásztor-gyermekek. Nyirfák fehér oldalából viricsét eresztettek kékmázás csuprokba és szürcsölték és örömben értetlen szavakat kiabáltak a kékárnyékban hallgató szurkos fenyők felé:

- Untuba! Huntuba! hej!

Balázs a záporos napokon otthon maradt. Tavaszi erőtől duzzadó testét a megfakult diványra feszítette. Vére minden atomjában érezte, hogy összeforrt az ősi földdel s azzal a munkás, egyszerű néppel, melynek véréből sarjadt. Széles, meleg ölelés hullámozott melle táján, régi törvénye visszatérő századoknak és felsóhajtott:

- Mennyit kerestelek!

Vajon mit? Az életet? A földet? vagy

(9. oldal)

csak a könyvet, melyből olvasni kezdett?

Minden összefonódik a bizonytalanság oceánján s kérdések esnek súlyos feleletek onnan is, a lapok fehér márványáról:

„Mi az ember? – Álmok világa, délibábos rónák örök ragyogása, egy fergeteg és egy jóság, aki betölti a földi téreket.

Kit megkötöztek sötétvizü partok: a testi szenvedély, de szeme titkos csillagokba ivel, mert ő a végtelen vágy s mindig csalódott.”

A zápor megszűnt, s a nyitott ablakon át, mint valami vékony firhang, belengett a szádokfák illata.

„Akkor dalok jönnek vérpiros, mosolygó leányajkak szélén, hogy örüljön neki az ember, hadd pótolja azt, amit hosszú meddő évek ellopkodnak tőle.

Övé a föld, ő teremti a dus, fekete göröngy fölé s ő hullat könnyet, keserű könnyet, mikor elköszönt a Halál selymes cilinderével...”

- Szép, de hol vannak a vérpiros, mosolygó leányajkak?

És a könyvet leeresztette magamellé.

A szürkület gyászköltésében már kilépett a sötét erdők odvából, ráborult az Oltvölgyére és behajlott az ablakon.

Anikó, egy cserép virággal a csendes

(10. oldal)

árnyékkal telt szobába lépett. Sötét pillái alól nagy, csodálkozó szemfehérje a divány felé villant. A korondi vörös cserép, mint olvasztott vas, izzott tizennyolc évtől pattanó kebelén, amint gömbölyü karjával két hullámozó meleg halmának szoritotta. Estéli harmattól nedves ajka megpattant és a szó úgy buggyant, mint testet üdítő borviz a szádokfa-küpüben.

- Jó estét adjon Isten, Balázs ur! Muskátlit hoztam, mert a vén Begéné azt mondta, hogy maga nagyon szereti a virágot.

És letette a cserepet az ablaktokjába.

Muskátaszál s veres cserep,
Bors Anikó engem szeret!

Zengett Bocskor Balázs kifeszített melléből a hang a szürkület leple alatt.

- Ejha! be érti!

S hogy Balázs mindjárt nem felelt, a leány az ajtó felé fordult:

- Adjon Isten nyugodalmas éjszakát.

- Maradj még, Bors Anikó, de, lovasleány!

Reszketett Balázs hangja, mint egy nagy ezüst orgonasíp.

- Ülj ide a diványfarkára.

(11. oldal)

Anikó nem kérte magát. Férfire vágyó odahajlással leült a diványfarkára.

- Mind azt zugják a faluban, hogy te Ferit szereted...

- Szereti a tüzlángja! Még a könyökömnek se kell!

- No...

- Olyan bihalpofáju!

- No, no... katona volt.

- Az volt s mégis olyan barom. Az anyja sem akarja.

Balázs hirtelen felült, izmos kezét a leány széles, meleg csipőjére tette és egy ránditással magamellé húzta.

Aztán testszagu, reszketős sóhajok hullottak a hársillatos tavaszi est csöndjébe.